

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'AGRICULTURA I PESCA, ALIMENTACIÓ I MEDI AMBIENT

5331 *Ordre APM/397/2018, de 9 d'abril, per la qual es determina quan els retalls d'escuma de poliuretà utilitzats en la fabricació d'escuma composta es consideren subproductes d'acord amb la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats.*

La Directiva 2008/98/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de novembre de 2008, sobre els residus i per la qual es deroguen determinades directives, transposada a l'ordenament jurídic espanyol a través de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats, defineix les condicions perquè una substància o un objecte, resultant d'un procés de producció, i la finalitat primària del qual no sigui la producció d'aquesta substància o objecte, es puguin considerar un subproducte i no un residu.

D'acord amb el que estableix l'article 4.1 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, els residus de producció perquè siguin considerats subproductes han de complir totes i cadascuna de les condicions següents:

- a) Que es tingui la seguretat que la substància o l'objecte s'utilitzarà ulteriorment.
- b) Que la substància o l'objecte es pugui utilitzar directament sense que s'hagi de sotmetre a una transformació ulterior diferent de la pràctica industrial habitual.
- c) Que la substància o l'objecte es produeixi com a part integrant d'un procés de producció, i
- d) Que l'ús ulterior compleixi tots els requisits pertinents relatius als productes, així com a la protecció de la salut humana i del medi ambient, sense que produeixi impactes generals adversos per a la salut humana o el medi ambient.

La disposició transitòria primera de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, preveia que es continuessin aplicant els procediments administratius vigents en relació amb els subproductes fins que no es possessin en marxa els mecanismes que preveu l'article 4.2 de la Llei esmentada, és a dir, el desenvolupament de l'avaluació en el si de la Comissió de Coordinació en Matèria de Residus de la consideració com a subproducte de determinats residus de producció.

Amb l'objectiu de posar en marxa els mecanismes que preveu l'article 4.2 esmentat, l'aleshores Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, en col·laboració amb les comunitats autònomes, va elaborar un procediment per avaluar la consideració d'un residu de producció utilitzat en un ús específic com a subproducte. Aquest procediment inclou una definició del que s'ha d'entendre per procés de producció i per residu del procés de producció, i preveu la verificació del compliment de les quatre condicions que s'han de complir perquè el residu de producció es consideri un subproducte. Si es compleixen aquestes condicions, és procedent elaborar una ordre ministerial en què s'estableixin els requisits exigibles a les empreses per gestionar com a subproducte aquest residu de producció en aquest ús específic.

D'acord amb el que preveu el procediment esmentat, els productors dels retalls d'escuma de poliuretà i els seus usuaris per a la fabricació d'escuma composta van presentar a l'aleshores Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient la sol·licitud de declaració de subproducte d'aquest residu de producció per a l'ús especificat, amb el contingut que assenyala el procediment, així com l'informe justificatiu corresponent que inclou els apartats preceptius següents: informació sobre el material susceptible de ser declarat subproducte i sobre el procés en què es produeix; informació sobre el procés en què s'ha d'utilitzar el material susceptible de ser declarat subproducte; informació sobre la

seguretat que el material susceptible de declaració de subproducte s'utilitzarà i informació sobre l'impacte ambiental i sobre la salut humana derivat de l'ús d'aquest material. Per analitzar aquesta sol·licitud, aquest Ministeri va encarregar l'estudi tècnic corresponent per valorar l'adequació dels retalls d'escuma de poliuretà al concepte de subproducte per utilitzar-lo en la fabricació d'escuma composta. L'estudi dut a terme també va examinar la bibliografia disponible sobre la matèria per facilitar la presa de decisió pel que fa a la procedència de declarar aquest residu de producció com a subproducte. Aquest estudi el va revisar i valorar el Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient i específicament la seva Subdirecció General de Residus. Les conclusions assolides en el Ministeri es van trametre al grup de treball de subproductes per debatre-les i analitzar-les. Posteriorment, l'avaluació de la sol·licitud que va dur a terme el grup de treball de subproductes es va elevar com a proposta d'informe al ple de la Comissió de Coordinació en Matèria de Residus, que en virtut del que preveu l'article 4.2 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, va emetre un informe favorable, el 29 de maig de 2017, sobre el compliment de les quatre condicions que estableix l'article 4.1 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, i en va proposar a aquest Ministeri l'aprovació mitjançant el dictat de l'ordre ministerial corresponent.

En relació amb el compliment de la primera condició que estableix l'article 4.1 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, a saber, la seguretat que la substància o l'objecte s'utilitzarà ulteriorment, la utilització de retalls d'escuma de poliuretà com a primera matèria per a la fabricació d'escuma composta s'està fent des dels anys cinquanta del segle XX.

En referència al compliment de la segona condició, a saber, si la substància o l'objecte es pot utilitzar directament sense que s'hagi de sotmetre a una transformació ulterior diferent de la pràctica habitual, el procés al qual se sotmeten els retalls d'escuma de poliuretà és similar al procés al qual se sotmet la primera matèria, que consisteix en una trituració, la mescla amb aglutinant, l'aplicació de pressió i calor i la conformació en peces noves.

Respecte al compliment de la tercera condició, això és, si la substància o l'objecte es produeix com a part integrant d'un procés de producció, els retalls d'escuma de poliuretà es produeixen en el mateix procés de producció de l'escuma de poliuretà i s'originen com a conseqüència de l'ajust del producte a les especificacions del client.

Finalment, en relació amb el compliment de la quarta condició, a saber, que l'ús ulterior compleixi tots els requisits pertinents relatius als productes, així com a la protecció de la salut humana i del medi ambient, sense que es produeixin impactes generals adversos per a la salut humana o el medi ambient, els retalls d'escuma de poliuretà tenen la mateixa composició que l'escuma de poliuretà i només canvia la seva forma física, i el procés de transformació dels retalls en escuma composta és el mateix que el que s'empra per obtenir el producte primari, per la qual cosa es considera que, durant l'ús d'aquests retalls com a primera matèria, no es produeixen impactes adversos diferents dels que es puguin generar en el mateix procés de producció de les escumes.

Aquesta Ordre estableix els requisits tècnics de les escumes i les obligacions dels productors i dels usuaris d'aquest material. En conseqüència, els retalls d'escuma de poliuretà que es destinin a la fabricació d'escumes compostes es poden declarar subproductes sempre que es compleixin els requisits que estableix aquesta Ordre.

En cas que aquests requisits no es compleixin, els residus de producció procedents de la fabricació d'escuma de poliuretà no es poden destinar a la fabricació d'escumes compostes com a subproducte, per la qual cosa s'han de gestionar sota el règim jurídic de residus, amb la finalitat d'assegurar-ne la gestió correcta i protegir adequadament la salut humana i el medi ambient.

L'habilitació per desplegar aquesta Ordre ministerial és a l'article 4 de la Llei 22/2011, de 28 de juliol, i el seu fonament constitucional és a l'article 149.1.23a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient.

En l'elaboració d'aquesta Ordre ministerial s'han consultat altres departaments ministerials, les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats;

així mateix s'ha sotmès al tràmit d'informació pública i s'ha tramès a la Comissió de Coordinació en Matèria de Residus i al Consell Assessor de Medi Ambient, en aplicació de les previsions de la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

En virtut d'això, amb l'aprovació prèvia del ministre d'Hisenda i Funció Pública, d'acord amb el Consell d'Estat, dispo:

Article 1. *Declaració de subproducte.*

Els retalls d'escuma de poliuretà procedents del procés de producció d'escuma de poliuretà utilitzats per elaborar escuma composta es consideren subproductes quan es compleixin els requisits que estableix aquesta Ordre, aplicable en tot el territori nacional.

Als retalls d'escuma de poliuretà que no compleixin els requisits anteriors o no es destinin a la fabricació d'escumes compostes els és aplicable el règim jurídic de residus que estableix la Llei 22/2011, de 28 de juliol, de residus i sòls contaminats.

Article 2. *Definicions.*

Als efectes d'aquesta Ordre s'entén per:

a) Escuma de poliuretà: producte format per l'addició de diisocianats, poliols èter/poliols èster i aigua, controlats per catalitzadors, estabilitzants i altres additius, amb el resultat d'una escuma de poliuretà cel·lular, en la qual tots els reactius estan enllaçats químicament a la matriu de poliuretà del polímer.

b) Retalls d'escuma de poliuretà: residu de producció generat en l'adequació dels blocs d'escuma de poliuretà a les dimensions i les mides que demanda el client.

c) Escuma composta: producte obtingut en el procés integrat per les etapes següents: selecció de l'escuma, flocatge, consistent en l'adhesió de fibres sintètiques durant un procés electroestàtic a través d'un adhesiu especial per a fibres, mescla de components (additius i restes d'escuma), addició d'aglomerant, farciment dels motllos, procés a pressió, addició de vapor, desemmotllament del bloc format, curació del bloc i transformació en diferents peces.

d) Productor: la persona física o jurídica que genera els retalls d'escuma de poliuretà.

e) Usuari: la persona física o jurídica que rep els retalls d'escuma de poliuretà per a la fabricació d'escuma composta.

Article 3. *Requisits dels retalls d'escuma de poliuretà destinats a la fabricació d'escuma composta.*

Els retalls d'escuma de poliuretà no han d'estar mesclats ni tacats amb altres materials o substàncies, per la qual cosa no es poden mesclar ni posar en contacte amb cap altre producte o residu des del moment en què es generin, ni en el transport interior a les instal·lacions de producció, ni en l'emmagatzematge, ni en la seva compactació i embalatge previ a la fabricació de l'escuma composta.

Article 4. *Obligacions del productor dels retalls d'escuma de poliuretà.*

El productor que vulgui gestionar els retalls d'escuma de poliuretà com a subproducte, per utilitzar-lo en la fabricació d'escuma composta, ha de presentar una declaració responsable davant l'òrgan ambiental competent de la comunitat autònoma on es generen i indicar-hi l'usuari o els usuaris previstos. Si l'usuari s'ubica en una comunitat autònoma diferent de la del productor, el productor ha d'enviar una còpia de la declaració responsable a l'òrgan competent de la comunitat autònoma de destinació.

En la declaració responsable el productor ha de manifestar, sota la seva responsabilitat, que les dades indicades del productor i l'usuari són certes i que compleix els requisits que estableix aquesta Ordre.

El productor del subproducte ha de verificar que les bales de retalls d'escuma de poliuretà disposades per al transport a les instal·lacions d'un usuari compleixen els requisits que estableix l'article 3 d'aquesta Ordre.

Els productors dels retalls d'escumes de poliuretà han de portar un registre cronològic de les quantitats produïdes i gestionades com a subproducte, així com de les destinacions d'aquestes, que s'ha de mantenir i estar a disposició de l'autoritat competent durant un període de 3 anys per a la seva inspecció.

Article 5. *Control de les comunitats autònomes.*

La comunitat autònoma pot verificar quan ho consideri convenient el compliment dels requisits que estableix l'article 3 d'aquesta Ordre. En cas d'incompliment se n'ha d'informar al productor, que ha de gestionar els retalls d'escuma de poliuretà com a residu.

Als efectes estadístics i de control, les comunitats autònomes han d'inscriure el productor del subproducte en un apartat específic del registre de producció i gestió. La informació relativa al subproducte que recull el registre és d'ús exclusiu per a l'Administració i s'ha de mantenir actualitzada.

Article 6. *Arxiu cronològic de l'usuari.*

Els usuaris dels retalls d'escumes de poliuretà han de portar un arxiu cronològic de les quantitats utilitzades i de la seva procedència, que s'ha de mantenir i estar a disposició de l'autoritat competent durant un període de 3 anys.

Article 7. *Trasllat del subproducte dins de la Unió Europea.*

El Reglament (CE) núm. 1013/2006 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de juny de 2006, relatiu als trasllats de residus, no és aplicable en cas que el productor enviï els retalls d'escumes de poliuretà a un usuari d'un altre Estat membre de la Unió Europea que tingui declarat igualment com a subproducte els retalls d'escuma de poliuretà per utilitzar-los en la fabricació d'escuma composta. De la mateixa manera, el Reglament (CE) núm. 1013/2006 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de juny de 2006, no és aplicable en cas que un usuari a Espanya rebí els retalls d'escuma de poliuretà d'un productor d'un Estat membre de la Unió Europea que tingui declarat com a subproducte els retalls d'escuma de poliuretà per utilitzar-los en la fabricació d'escuma composta, d'acord amb el principi de reconeixement mutu.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquesta Ordre ministerial es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.23a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquesta Ordre entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 9 d'abril de 2018.—La ministra d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient, Isabel García Tejerina.